

Vážené dámy, vážení pánové, vážení hosté,

a nyní mi dovoluji, abych Vás stručně seznámil s činností Komory a SVOL v loňském roce, respektive s činnostmi vybranými. V ostatním mne doplní pan předseda SVOL.

Novelizace zákona o myslivosti

Na minulé valné hromadě proběhla zde v tomto sále velká diskuse k připravované novele zákona o myslivosti. Je to velké téma pro naše členy, ale i ostatní vlastníky půdy, kteří nedosahují zákonem požadované minimální výměry souvislých honebních pozemků 500 ha a nemohou efektivně ovlivňovat stavy zvěře na svém majetku. Absolvovali jsme řadu jednání na MZe, diskusí v médiích i tiskovou konferenci ve spolupráci s Asociací soukromého zemědělství. S výsledkem ovšem nejsme spokojeni. Návrh novely, který prošel v loňském roce meziresortním připomínkovým řízením a na sklonku roku byl postoupen do Legislativní rady vlády, považujeme za krok zpět. Návrh je založen na důsledné kontrole dodržování plánu odstřelu podle normovaných stavů, problematická je úhrada škody způsobené zvěří na honebních pozemcích vlastníka. Návrh neumožňuje ani zjednodušení podmínek změny honitby při změně vlastnických poměrů, ač se na tom shodly všechny zúčastněné strany jednoho z kulatých stolů myslivosti. Naše připomínky byly označeny jako jdoucí nad rámec novely s tím, že budou řešeny v koncepci myslivosti připravované Ministerstvem zemědělství. Novela zatím čeká na své projednání ve vládě, kde se předpokládá její hladké přijetí. Premiér vlády „*vnímá obavy myslivců, aby se nesnižovala minimální výměra honitby*“ a veřejně se zaručil, že udělá vše pro to, aby za jeho vlády do sněmovny nešel žádný návrh, který by tuto výměru snižoval, protože jak uvádí v rozhovoru pro časopis Myslivost „*uznává odborné argumenty, že na malé výměře nelze řádně myslivecky hospodařit. Se zvěří by se mělo hospodařit spíše ve větších celcích podle konfigurace krajiny. Myslivci se celý rok o zvěř starají, platí nájemy vlastníkům pozemků, proto by měli nejlépe vědět, jaká minimální výměra je potřebná z hlediska chovu zvěře*“. Konec citace.

Pokud by zákonodárci do novely zasahovali ve smyslu úpravy minimální velikosti honiteb a jejich tvorby, avizoval i ministr zemědělství Jurečka, že je připraven novelu z jednání Sněmovny stáhnout. Bude to ale skutečný konec této novely? Pokud bude koncepce myslivosti na příštích deset let vycházet z podobných principů jako uvedená novela, čemuž nasvědčují strategické cíle stanovené Ministerstvem zemědělství do r. 2030, žádné zásadní změny a posun ve věci narovnání vztahů mezi vlastníky honebních pozemků, lesníky a zemědělci na jedné straně a držiteli a uživateli honiteb na straně druhé, upřímně řečeno, nelze očekávat.

Oprávněné požadavky vlastníků lesů v oblasti dotační politiky

Abych nebyl jen kritický. Na červnovém zasedání vlády byl přijat návrh na poskytování podpor na hospodaření v lesích. Díky současnému vedení Lesnické sekce MZe se tak podařilo naplnit více než desetileté úsilí SVOL o návrat k systému poskytování těchto příspěvků z jednoho zdroje, který fungoval před rokem 2005. Pro vlastníky lesů to znamená především zajištění rovného přístupu k uvedeným podporám v rámci celé republiky a jejich zvýšení.

V rámci Programu rozvoje venkova se nám podařilo vyjednat úpravu harmonogramu příjmu žádostí. Byly odděleny investičně náročné operace Lesnická infrastruktura a Technika a technologie pro lesní hospodářství. Na podzim byl přesunut také příjem žádostí na Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin. Vedení Sekce pro fondy EU bohužel nevyhovělo naší žádosti na úpravu pravidel

pro aktivního zemědělce v nařízení vlády č. 50/2015 Sb., které ve své podstatě brzdí snahu o zvýšení diverzifikace podnikatelských aktivit zemědělských podniků, ať už ze zemědělství do lesnictví či naopak. O změnu nastavených podmínek budeme proto i nadále usilovat.

V současné době se na MZe připravuje národní pozice ČR pro vyjednání budoucí politiky Společné zemědělské politiky. SVOL byl vyzván k aktivní účasti na těchto jednáních. V pracovních skupinách „Program rozvoje venkova“ a „Přímé platby“ budou zájmy vlastníků lesů prosazovat Ing. Kalafut, Ing. Fojt, Ing. Mišák, W. Lobkowicz (v řešení). V této souvislosti bych Vás chtěl požádat, abyste nám zaslali Vaše náměty, podněty a připomínky ke stávajícímu PRV a pokusili se také najít čas pro Vaše vlastní zapojení do veřejné konzultace, kterou vyhlásila Evropská komise. Výstupy z konzultace budou využity k vypracování Sdělení Evropské komise, které bude předloženo do konce roku 2017 a zahrne závěry o současné výkonnosti SZP. Odkazy na dotazník v češtině jste obdrželi e-mailovou poštou. Názory na další vývoj SZP jsou různé - od požadavků na zachování stávajících podmínek až po jejich radikálnější přepracování se zaměřením na podporu drobných podnikatelů, šetrnost k životnímu prostředí a zohlednění tradičních potravinářských výrobků. Někteří odborníci požadují ústup od plošných plateb, jiní naopak považují plošné platby v zemědělství za zjednodušený způsob dosažení ekonomických a ekologických benefitů. Rozhodujícím faktorem pro změny bude ale objem rozpočtu EU po roce 2020. S ohledem na rozpočtovou nejistotu související s rozhodnutím Velké Británie opustit Evropskou unii se mluví o tom, že víceletý finanční rámec bude pokrývat pouze příštích 5 let, nikoliv 7 let, jak bylo dosud obvyklé.

Novelizace zákona o ochraně přírody a krajiny

Dalším z velkých témat, jimž jsme se v loňském roce věnovali, byla novelizace zákona o ochraně přírody a krajiny. Novela, která se zabývá otázkou národních parků, vstoupila na parlamentní půdu v červnu 2015. Prakticky od té doby je předmětem odborných diskusí, seminářů a petic přívrženců a kritiků navrhovaných změn - mezi nimi nechyběli se svými argumenty zástupci SVOL a Komory. Naším zákonodárcům jsme se snažili vysvětlit, v čem spočívá nebezpečí navrhované novely zejména pro NP Šumava, kde vlastníci nestátních lesů zaujímají 12 % porostní plochy. V kostce by se naše náměty daly shrnout asi takto: návrh nezohledňuje specifické podmínky v NP Šumava, má zajistit rozšíření ploch ponechaných samovolnému vývoji (tzv. divočiny) na převážné části území národního parku a postupně nechat vymizet sídelní útvary a kulturní dědictví. Je zpochybňován význam zelených a vzrostlých lesů pro vodní bilanci v krajině, cíle NP jsou odvozeny ideologicky a neodrážejí pravý stav přírody. Navzdory dosavadním zkušenostem neexistuje krizový kalamitní scénář. V NP Šumava nebyly lokalizovány a vylišeny ochranné lesy, ačkoliv to zákon vyžaduje a vlastníci ochranných lesů jsou v nich povinni hospodařit tak, aby byly především zajištěny jejich ochranné funkce. Podle návrhu novely by orgány ochrany přírody mohly libovolně vymezovat zóny i v rozporu se zákonnými kritérii pouze s odkazem na zájem na udržení celistvosti zón. Dále je významně omezována účast obcí na tvorbě zonace a návrh dokonce znemožňuje vlastníkům a nájemcům lesních pozemků v NP požadovat za omezení výše povolených těžeb při tvorbě LHP náhradu, což je v rozporu s Listinou základních práv a svobod. Podle našeho názoru nedává návrh záruky stabilizace a dalšího příznivého vývoje lesních ekosystémů v NP Šumava, ani uklidnění vztahů s dotčenými obcemi. Proto SVOL jednoznačně podporuje přijetí zákona ve znění senátních pozměňovacích návrhů. Jednání o vráceném návrhu zákona bylo na jednání Poslanecké sněmovny 21. února přerušeno a pokračování je naplánováno na 1. března.

Vážené dámy a pánové, i když se Váš majetek nenachází přímo v NP Šumava nebo v jeho těsném sousedství, není vyloučeno, že v blízké či vzdálenější budoucnosti budete konfrontováni s požadavky orgány ochrany přírody na zavádění bezzásahových území třeba také. S odkazem na evropský akční program pro ochranu biodiverzity podporuje koncept vytváření rozsáhlých území ponechaných samovolnému vývoji mimo stávající národní parky Agentura ochrany přírody a krajiny i Ministerstvo životního prostředí. Veřejně zatím velice obezřetně, „mouřenínskou“ práci odvedou vybrané ekologické organizace, které nemají za nic odpovědnost. Vyjádření jednoho z českých odborníků na pěstování účelových lesů (doc. Vršky), že, cituji: „*Dokážeme vytvořit prales z každého hospodářského lesa*“, je dostatečně vypovídající o hrozícím nebezpečí.

V souvislosti s novelou ochrany přírody bych ještě krátce zmínil úsilí Komory a SVOL o zastavení a přehodnocení novelizace, která se týká invazních a nepůvodních druhů. Ministr životního prostředí podlehl společnému a soustředěnému tlaku dotčených subjektů a potvrdil, že novela již nebude do voleb projednávána. Podrobnosti ve svém vystoupení Vám podá Ing. Jelínek.

Převod nepotřebných lesních cest

V další části své zprávy bohužel nemohu být optimistický. Minulá valná hromada uložila představenstvu Komory, aby společně se SVOL usilovalo o řešení otázky převodu nepotřebných lesních cest, s nimiž mají právo hospodařit státní podniky a které se nacházejí uvnitř lesních majetků jiných vlastníků. Jak jste již byli během roku informováni, řešení v rámci novelizace zákona o státním podniku nebylo korunováno úspěchem. Pro náš pozměňovací návrh jsme u oslovených poslanců nenalezli potřebnou podporu. Po roce a půl jednání s poslanci a představiteli Ministerstva zemědělství jsme se tak dostali z výchozího bodu A opět do výchozího bodu A. Bezúplatný převod pozemků ve vlastnictví státu na soukromé osoby zákon o státním podniku nepřipouští, je možný pouze v případě obcí. Ani prodej za symbolickou cenu není reálný. V některých konkrétních případech by snad mohla být určitým řešením dohoda s příslušnou obcí.

Podobný výsledek má bohužel také iniciativa SVOL ve věci řešení konfliktů vznikajících v ochranném pásmu dráhy. Ukázalo se totiž, že Ministerstvo zemědělství nemá k problému jednoznačné stanovisko. Počáteční signály o pozitivním posunu ve věci byly přerušeny příklonem ministerstva ke stanovisku JUDr. Staňka z roku 2011 pro Správu železniční dopravní cesty, ve kterém se uvádí, že: „*v případech, kdy dráha prochází lesem a kdy je potřeba v ochranném pásmu dráhy odstranit takové zdroje ohrožení dráhy, jakými jsou přesahující větve stromů z lesních porostů, apod., nemůže vlastník lesa odmítat provést úpravu stromů a s odkazem na ustanovení § 22 odst. 1 lesního zákona, resp. i na ustanovení § 10 odst. 1 zákona o drahách přesouvat tuto povinnost na provozovatele železniční dopravní cesty*“. Konec citace.

Další vývoj prý ukáže čas. Byli jsme informováni, že Ministerstvo dopravy nevyhovělo odvolání státního podniku Lesy ČR k rozhodnutí drážního úřadu a MZe jako zakladatel státního podniku podává k městskému soudu žalobu. Zatím tedy MZe ctí názor, že drážní úřad sice nemůže očekávat, že budou vykáceny všechny stromy, které mohou být v budoucnu zdrojem ohrožení provozu dráhy, ale údržba lesa v ochranném pásmu železnice je povinností vlastníka lesa. Z odpovědnosti za případnou škodu je vlastník lesa vyviněn pouze v důsledku škod způsobených vyšší mocí. Podrobnosti k problematice uvede za chvíli ve svém příspěvku Dr. Flora.

Zřízení Lesnicko-dřevařského fondu

Vážené dámy a pánové, na našem loňském výročním zasedání zazněla první zmínka o chystaném Lesnicko-dřevařském fondu. První, hrubý návrh poslání, principů a fungování fondu vyvolal u vlastníků lesů nesouhlasné reakce. Po jednání se všemi zainteresovanými stranami doznal sice návrh určitých změn, nicméně pro SVOL není zatím stále akceptovatelný. Vytvoření fondu jako takového neodsuzujeme, ale nesouhlasíme se zatížením vlastníků obecních a soukromých lesů (dle aktuálního návrhu s výměrou 1000+ ha, v původním návrhu bylo 200+ ha) další povinnou platbou. Pro větší majetky se jedná o poměrně velkou zátěž (5 Kč z hektaru). Celkem se předpokládá, že cca dvě stovky vlastníků odvedou do fondu ročně 6,8 milionu korun a desítky pilařských provozů 8,9 milionu korun. Stejnou sumu, jakou vybere fond od majitelů lesa a zpracovatelů dřeva, pak přidá stát. Požadujeme za paradoxní, že podnikatelé hospodařící na svém lesním majetku by měli povinnost platit odvod do chystaného fondu, ale podnikatelé poskytující služby a podnikající ve státních lesích by tuto povinnost neměli. Požadujeme řešit otázku financování fondu především podporou ze strany státu. Ve srovnání s objemy finančních prostředků, které plynou do zemědělství, je podpora lesnictví skutečně zanedbatelná. Předpokládá se, že prostředky fondu dosáhnou cca 35 mil. Jaký podíl bude použit na režii fondu? A nerozdrobí se prostředky na malé akce? Dokážou se sjednotit dřevaři a lesníci zastoupení v Radě fondu na tématech celostátních kampaní? Zřízení fondu by mělo proběhnout novelizací zákona o lesích, účinnou od 1.1.2018. Chtěl bych proto využít účasti pana náměstka Mlynáře a požádat ho o sdělení podrobností nejen k poslání fondu, ale i k aktuální fázi jeho schvalování.

Asi se shodneme na tom, že nevystačíme s tím, že dobré zboží se chválí samo, ale i tak si myslím, že opakovaná neplacená reklama z úst ministra zemědělství, jak obhospodařování lesních majetků přispívá k rozvoji venkova, ochraně přírody i zachování zdrojů obnovitelné suroviny může být v mnoha ohledech účinnější než drahé marketingové kampaně. A to nejen ve vztahu k potenciálním konzumentům dřeva a dřevařských výrobků.

Vážené dámy a pánové,

děkuji Vám za pozornost a těším se na Vaše případné dotazy a diskusi.